

**План за спроведување
на проценка на влијание на регулативата**

Наслов на предлог законот:	Предлог на Закон за иновациската дејност
Министерство:	Министерство за образование и наука
Лице за контакт/одговорно лице:	Министер, м-р Панче Кралев
Очекуван датум за усвојување на предлог законот:	декември 2012
Поврзаност со ЕУ директиви	Нема

Дел 1: Почетна проценка на влијанието на регулативата и планирање на работата
(забелешка: овој дел е јавен и ќе се објави во Единствениот електронскиот регистар на прописи)

А. Почетна проценка на влијанието на регулативата

1. Кои се главните проблеми?

Република Македонија се стреми да го зголеми својот економскиот раст и за таа цел особено е круцијално земјата да ја развие конкурентноста на својот приватен сектор. Подобрувањето на конкурентноста преку знаење и иновации е клучно за остварување на оваа цел. Во таа насока Владата на Република Македонија усвои Стратегија за иновации 2012-2020 година. Оваа стратегија цели кон започнување на трансформација на земјата во економија заснована на знаења способна да биде конкурентна на меѓународните пазари преку нејзината обучена работна сила и иновативни компании. Имајќи ја предвид ограничената расположливост на ресурси и потребата за развој на критична маса на ресурси и компетенции за постигнување на конкурентност на меѓународно ниво, стратегијата креира политики за здрава основа за изградба на национален систем за иновации.

Сепак, стратегијата препознава дека успешниот економски развој не секогаш се поклопува со зголеменото учество на производството во високо технолошките сектори. Активности со висока новосоздадена вредност може да се најдат и во традиционалните сектори и иновациите може да им помогнат на фирмите да преминат од активности со

ниска новосоздадена вредност кон активности со висока новосоздадена вредност. Така, наместо да се обидува вештачки да развива високо технолошки сектори, политиката за иновации ќе заземе неутрален став во однос на секторите. Комплементарните политики (поврзани со областите како образование, наука, индустрија, кластери и регионален развој) се оние кои треба да ги насочат ресурсите кон секторите во кои надареноста и способностите нудат најголем потенцијал за напредување во синџирот на вредности, на тој начин олеснувајќи ја паметната специјализација.

Исто така, Стратегијата за иновации посветува особено внимание на зголемувањето на иновативните способности на малите и средните претпријатија и според тоа е во согласност со националната политика за мали и средни претпријатија заснована на европскиот „Закон за мали бизниси“. Стратегијата за иновации ја надополнува новата Програма за стражување и развој. Додека оваа програма се фокусира на истражувачките институции, Стратегијата за иновации ги опфаќа истражувачките институции во контекст на развој на човечките ресурси за иновации и воспоставување на врски со бизнис секторот и пренесување на знаења кон него.

Стратегијата е подготвена во рамките на Иницијативата за регионална конкурентност, проект спроведен од страна на Инвестициската спогодба на ОЕЦД за Југоисточна Европа со финансиска поддршка од Европската Унија.

Во октомври 2012 година Владата на Република Македонија усвои Акциски план за периодот од 2013 до 2015 година. Мерките и активностите предложени во Стратегијата се однесуваат на следниве четири области на дејствување:

- Зајакнување на склоноста на бизнис секторот за внесување иновации
- Зајакнување на човечките ресурси за иновации
- Создавање на регулаторно окружување за поддршка на иновациите
- Зголемување на протокот на знаење помеѓу актерите во иновациите

Со имплементирањето на овие мерки се очекува да се зајакне конкурентноста и да се поттикне економски развој заснован на знаење и иновации, што всушност претставува една од целите на Стратегијата за Европа 2020. Истовремено, Стратегијата за иновации ќе придонесе за создавање на ефективен систем за иновации за сите инволвирани страни (бизнис заедницата, академскиот сектор и државните органи).

Оттука, се цени дека е потребно донесување на Законот за иновациската дејност.

2. Кои се можните решенија (опции)? Кои регулаторни или нерегулаторни мерки би можеле да се разгледаат?

Во Законот за иновациската дејност се уредуваат принципите, целите и организацијата на примената на резултатите од научно-истражувачката дејност, техничките и технолошките знаења, пронајдоците и иновациите, како и основањето, статусот, надлежностите, управувањето и раководењето, финансирањето, надзорот

над работата, како и други прашања поврзани со работата на Фондот за иновации и технолошки развој.

За поставување на цели и обезбедување на системски услови за создавање, развој и имплементација на иновации, Владата на Република Македонија донесува Стратегија за иновации за период од седум години, на предлог на Министерството за образование и наука како носител, а во соработка со Министерството за економија и останатите надлежни органи, а во согласност со ресурсите, ограничувањата и трендовите во технолошкиот развој на државата. Во согласност со приоритетите дефинирани во стратегијата, надлежните органи обезбедуваат услови и ја следат и помагаат реализацијата на иновациската дејност и по потреба предлагаат на Владата неопходни мерки за отстранување на согледаните проблеми.

Во законот се регулираат и надлежностите на Владата на Република Македонија, надлежности на Министерството за образование и наука и останатите органи и тела надлежни за иновациската дејност.

Со законот се пропишува дека Министерството за образование и наука ќе води Регистар на иновациска дејност. Во Регистарот ќе се запишуваат субјекти на иновациска дејност, како и субјекти за давање на инфраструктурна поддршка на иновациската дејност. Во Регистарот се запишуваат и субјекти кои се корисници на државните поттикнувачки мерки и буџетските средства за развој на иновациската дејност. Формата, содржината и начинот на водење на Регистарот ги пропишува министерот. Сите субјекти кои се водат во Регистарот и се корисници на државните поттикнувачки мерки и буџетски средства за развој на иновациската дејност, должни се за својата работа, состојбата на опремата и ресурсите, како и за плановите на нивното користење, да поднесат годишен извештај до Министерството за образование и наука.

Поради вршење на дејности од областа на истражување, создавање, развој, примена и пласман на иновации, како и стекнување на статус на субјект за вршење на иновациска дејност, во Министерството може да се регистрираат развојно - производен центар, истражувачко - развоен центар и иновациски центар. Субјект на иновациска дејност основан поради давање на инфраструктурна поддршка и поврзување на научно истражувачките, односно иновациските организации и стопански субјекти во Министерството може да се регистрира како: деловно - технолошки инкубатор; деловно - технолошки акцелератор; научно - технолошки парк; субјект за поттикнување на иновациските активности во приоритетните области од науката и технологијата и центар за трансфер на технологии.

Поради поддршка на технолошкиот развој, поттик на примената на научноистражувачки резултати, поддршка на употребата на современи технологии и изградба на инфраструктурата на субјектите на иновациската дејност, Владата на Република Македонија на предлог на министерот за образование и наука донесува програма за поддршка на развојните проекти за наредна буџетска година. Средствата кои се доделуваат врз основа на овој закон за развојни проекти, претставуваат државна помош и на нив се применуваат прописите за државна помош, Средствата за финансирање на развојните програми Министерството за образование и наука ги

доделува по пат на јавен конкурс. За софинансирање од страна на Министерството, субјектот кој конкурира на јавниот конкурс треба да достави пријава со развојна програма и проект. За оценување на предлогот на проект Министерството ангажира научни и стручни експерти од кои двајца доктори на науки од соодветна област и еден доктор на наука од областа на економските науки. Експертите за оцена на предлогот на проект се избираат од базата на податоци за научните истражувачи и соработниците што се води во Министерството, во согласност со Законот за научно-истражувачката дејност. Како експерти за оцена на предлог на проект може да се ангажираат и странски експерти од соодветната област.

Средствата за развојни проекти се користат врз основа на договор склучен меѓу Министерството и носителот на избраниот проект. Ако висината на средствата за софинансирање на развојни проекти е помала од вкупно потребните средства за поддршка на позитивно оценетите проекти, предност при донесување на одлуката имаат проектите кои се во согласност со програмата за иновацииска дејност или проекти со повисока оцена. Проектот кој е позитивно оценет, но заради недостиг на финансиски средства не може да се софинансира во тековната година, во иста форма, без повторно оценување може да се прифати за софинансирање во наредната година. По завршувањето на периодот предвиден за реализација на проектот, во рок од 60 дена, учесниците на проектот доставуваат до Министерството извештај за постигнатите резултати.

Правото на иновацијата и интелектуалната сопственост создадена во високообразовната односно научно-истражувачката установа како резултат на иновацииска или развојна дејност припаѓа на високообразовната односно научно-истражувачката установа во која иновацијата односно интелектуалната сопственост е создадена. Доколку оваа иновација или интелектуална сопственост е економски експлоатирана, иноваторот има право на надоместок во износ од најмалку 25 % од добивката која организацијата ја остварила со искористувањето на интелектуалната сопственост. Кога има повеќе учесници во проектот, односно повеќе пронаоѓачи создаде интелектуална сопственост, учеството во добивката се утврдува во зависност од нивниот поединечен придонес во создавањето на интелектуалната сопственост.

Со цел обезбедување на финансиски средства за поттикнување на иновацииската дејност, се основа Фонд за иновации и технолошки развој. Фондот го основа Владата на Република Македонија. Фондот има својство на правно лице и седиште во Скопје. Фондот има статут и други општи акти во согласност со законот и статутот. Статутот го донесува управниот одбор на Фондот по претходна согласност од Владата на Република Македонија.

Фондот врши работи поврзани со финансирање на подготовка, реализација и развој на програми, проекти и други активности од областа на спроведување на иновацииската политика. Фондот ќе ги имплементира следниве инструменти за поддршка: грантови за start-up компании и иновации, грантови и условени заеми за комерцијализација на иновации, еквити и мезанин инвестиции, поддршка на spin-off

компанији, грантови за трансфер на технологии и техничка помош. Фондот може да доделува средства и други стимулации само врз основа на објавен јавен конкурс, а врз основа на критериуми кои ги утврдува Фондот. За реализација на инструментот еквити и мезанин инвестиции, Фондот ќе основа приватен инвестициски фонд согласно Законот за инвестициски фондови. Приватниот инвестициски фонд ќе биде основан на период од 35 години, со можност овој рок да се продолжи. Приватниот инвестициски фонд ќе биде управуван од професионално друштво за управување со фондови, регистрирано во Република Македонија согласно Законот за инвестициски фондови. Правата и обврските помеѓу Фондот и друштвото за управување со фондови ќе бидат утврдени со посебен меѓусебен договор.

Приходите на Фондот се остваруваат од: средства од буџетот на Република Македонија, донации, прилози, подароци и помош, средства стекнати по основ на реализација на иновации чиј развој го финансирал Фондот, а во согласност со договор на одредени права на интелектуална и друга сопственост, средства стекнати по основ на продажба на удели кои приватниот инвестициски фонд ги поседува во трговски друштва и други претпријатија, а стекнати со вложувања на приватниот инвестициски фонд во развојот на иновациите, приходи остварени по основ на меѓународна билатерална и мултилатерална соработка на програми, проекти и други активности во областа на иновациската дејност, приходи од управување со слободните парични средства на Фондот и други извори.

Во вршењето на своите работи, а особено во планирањето и искористувањето на средствата, Фондот ги применува принципите на објективност и одговорност, меѓународно признати стандарди на добра пракса и транспарентност во работата и донесувањето на одлуки.

На годишната и среднорочната програма за работа на Фондот согласно дава Владата на Република Македонија.

Фондот доставува до Владата извештај за реализацијата на програмата за работа за изминатата година, најдоцна до 31 март во тековната година, како и во друго време по барање на Владата на Република Македонија.

Органи на Фондот се: Управен одбор, Комитет за одобрување на инвестиции и директор. Членовите на управниот одбор и на Комитетот ги именува и разрешува Владата.

Работата на Фондот е транспарентна. Фондот навремено и точно ја известува јавноста за вршењето на својата дејност за кој е основан, на начин пропишан со статутот на Фондот. На барање на јавноста Фондот дава информации за вршење на работи од својата дејност, согласно Законот за слободен пристап на информации од јавен карактер.

Надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон врши Министерството за образование и наука. Надзор над финансиското работење на Фондот, за средствата од Буџетот на Република Македонија, врши Министерството за финансии и Државниот завод за ревизија. По барање на Министерството за образование и наука ревизија може да врши и друштво за ревизија кое го избира Министерството за образование и наука

под услови и на начин утврден со Законот за јавните набавки. Извештајот од ревизијата друштвото за ревизија го доставува до Фондот и до Министерството за образование и наука.

Непосреден надзор над финансиското работење за средствата од меѓународни организации, финансиски институции и тела и други странски и домашни правни и физички лица се врши на начин договорен помеѓу Фондот и давателот на финансиските средства.

3. Кои се засегнатите страни кои ќе бидат вклучени во процесот на проценка на влијанието на регулативата?

Министерството за образование и наука, Министерство за економија, Кабинет на заменик претседателот на Владата на Република Македонија задолжен за економски прашања, Државна комисија за спречување на монополската положба, Државен завод за статистика, Министерство за труд и социјална политика, Дирекцијата за технолошки индустриски развојни зони, Комора на приватните занаетчи, високообразовни и научни установи, експерти, претставници од бизнис сферата и други.

Б. Планирање на потребната работа за проценка на влијанието на регулативата

1. Кои информации и податоци се веќе достапни?

Стратегија за иновации 2012-2020 година, Акциски план за имплементација на Стратегијата за периодот од 2013 до 2015 година, Националната програма за научно истражување и развој (2012-2016)

2. Кои дополнителни информации и податоци треба да се соберат?

/

3. Кој тип и ниво на проценка е потребно (Иницијална или Комплетна проценка на влијание на регулативата - принцип на пропорционална анализа)?

Потребна е Иницијална проценка на влијание на регулативата.

4. Дали ќе се формира меѓуресурска работна група за спроведување на проценка на влијание на регулативата и кои институции ќе се вклучат?

Во Меѓуресурската работната група формирана од министерот за образование и наука учествуваат претставници од Министерството за образование и наука, Министерство за економија, Кабинетот на заменикот претседателот на Владата на Република Македонија задолжен за економски прашања, Државна комисија за

спречување на монополската положба, Државен завод за статистика, Министерство за труд и социјална политика, Дирекцијата за технолошки индустриски развојни зони.

Дел 2: Подетално планирање, вклучително со време и ресурси (забелешка: овој дел е за интерна употреба на Владата на Република Македонија)

В. Временска рамка

1. Кога ќе започнат активностите за проценка на влијанијата на регулативата?

Активностите за проценка на влијанието на регулативата се започнати од септември 2012 години, а во месец декември 2012 година се формира и работна група задолжена за изготвување на Предлог законот.

2. Ако се планира вклучување на надворешни консултанти (на пример за аналитички студии, собирање на информации, итн.), која е временската рамка предвидена за процесот на набавка и договарање?

не се планирани ангажирања на надворешни експерти

3. Кога предлог законот и проценката на влијанието на регулативата ќе бидат поднесени до Генералниот секретаријат?
декември 2012

Г. Ресурси

1. Кои се планираните човечки и/или финансиски ресурси за спроведување на проценката на влијанието на регулативата и финализирање на предлог законот ?

Предлог - Законот за иновациската дејност ќе предизвика фискални импликации.